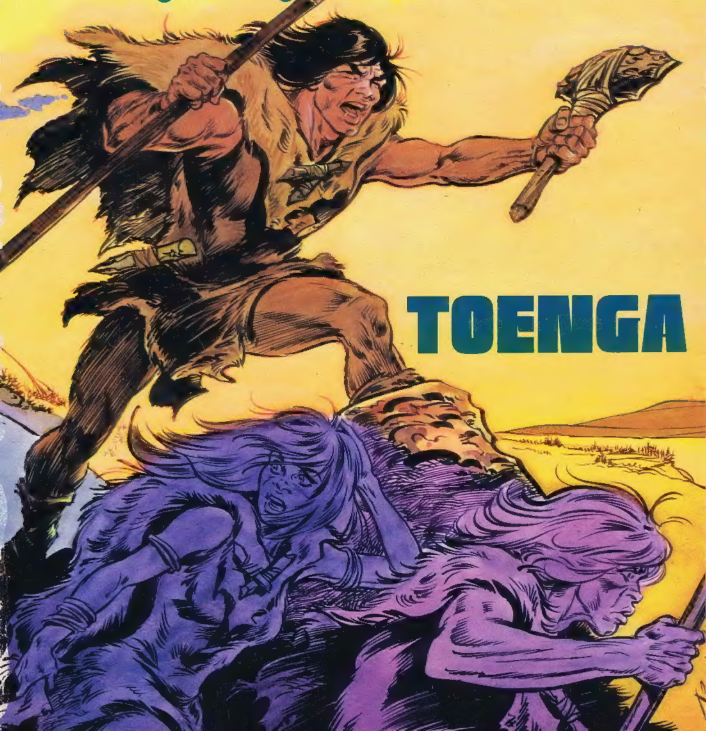
Nr 2 — 31e jaargang

kuifje

F • NEDERLAND f 1.20 • HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77 JAAR

een nieuw geweldig avontuur van

Spaar de KUIFJE'S BON die je gratis al deze GESCHENKEN geeft

DE AARDRIJKSKUNDE IN KLEURENFOTO'S

België (1 en 2): 17 reeksen - **Europa** (1 tot 4): 40 reeksen - **Amerika** (1 en 2): 20 reeksen - **Canada**: 10 reeksen - **Latijns Amerika** (1 en 2): 20 reeksen - **Afrika** (1 en 2): 20 reeksen - **Azië** (1, 2 en 3): 30 reeksen -

Per reeks van 10 kleurenfoto's: **50 punten.**

Album « ONZE VRIENDJES DE MARIONETTEN »
9 reeksen - Per reeks: **50 punten.**

DE MEESTERWERKEN VAN DE SCHILDERKUNST

12 mappen - Per map van 5 reproducties, formaat 21 x 27 cm: **200 punten.**

NUTTIGE GESCHENKEN

Puzzels: **300 punten** per puzzel —
Vlucht 714 — De juwelen van Bianca 2 —
Pinocchio in de Ruimte 3 —
De Zonnetempel 1 of 2.

ALBUMS

Onze vriendjes de Marionetten: **39 F** per deel.
Aardrijkskunde: **65 F** per deel.
De albums Canada,
Latijns Amerika 1 en 2, Afrika 1 en 2 en Azië 1, 2 en 3 zijn verkrijgbaar in luxe-uitgave: **80 F** per deel.
De Meesterwerken van de Schilderkunst, delen 1 en 2: **60 F** per deel.

RUILEN VAN DE PUNTEN

Stuur je punten naar de KUIFJE'S BON, P.H. Spaaklaan 1 tot 11, 1070 Brussel, of ruil ze in de KUIFJE'S WINKEL (zelfde adres).

AANKOOP VAN DE ALBUMS

Koop je albums bij dezelfde adressen, bij je BOEKHANDELAAR of door storting van het bepaalde bedrag op P.C.R. 000-0200528-29 van KUIFJE-BRUSSEL Voeg 15 F bij per album voor verzendkosten.

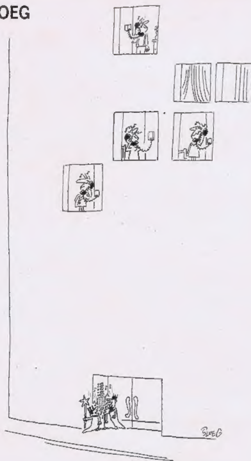
N.B. Er worden geen verzendingen gedaan tegen terugbetaling.

OP DEZE KWALITEITSPRODUKTEN STAAT DE KUIFJE'S BON:

Koffie **CLE D'OR**
DE LOMBARD UITGAVEN
Weekbladen **KUIFJE** en **ONS VOLKSKE**

PLOEG

Dit weekblad moet verkocht worden tegen de verplichte prijs.
Het mag noch in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend!
Tekeningen en manuscripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

6-1-76

Het weekblad « KUIFJE » **Lombard Uitgaven**
P.H. Spaaklaan 1-11, 1070-Brussel. — Prk 000-0190916-20

Uitgever: Raymond LEBLANC, Is. Gerardlaan 9, 1160-Brussel.
Directeur: Guy LEBLANC.
Redactie: H. DESCLEZ - H. LIESSE - Y.-R. BROGNIAUX.
Heliodruk: N.V. PERIODICA.
KUIFJE-NEDERLAND
Redactie-Advertenties en Administratie:
Postbus 83 VIANEN - Tel.: 03473-3483 - Postgiro 37.43.17.

ABONNEMENTEN	België	Nederland	Buitenland
3 maanden	240 F	ƒ 14.50	—
6 maanden	470 F	ƒ 29.00	640 BF
1 jaar	900 F	ƒ 58.00	1240 BF
2 jaar	1770 F	—	2450 BF

Advertenties voor België: Tel. 02/522.58.00
Advertenties voor Nederland: KUIFJE-NEDERLAND.

HIER KAN MEN KUIFJE KRIJGEN IN HET BUITENLAND

Frankrijk: EDI-MONDE, 12 rue Eugène-Delacroix, 75016 PARIS.
Zwitserland: INTERPRESS S.A., En Budron B - 1052 Le Mont Lausanne
Canada: LES DISTRIBUTIONS ECLAIR, 8320 de Lorraine, MONTREAL 437 P.Q.

DOMMEL

DUPA

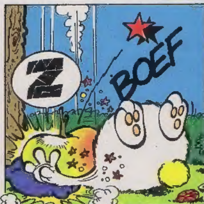

Vergeet vooral niet mijn nieuwste album te kopen !

VEEL LIEFS VOOR DOMMEL

Ligt nu voor in alle boekenwinkels !

TOENGA

E. AIDANS

NEE, SINDS DE WOEDE DER GODEN DE GHMOERS VAN HUN GEBIED HAD VERDREVEN, HAD DE GROTE ANGST HEN NIET MEER VERLATEN!
DE DOOD WAARDE VOORTDUREND ROND EN DEED HEN NOG HEVIGER BEVEN DAN DE KOUDE DIE IN DE STREEK HEERSTE.

TOCH WAS HEN GELUKT WAT ZIJ AANVANKELIJK VOOR ONMOGELIJK HADDEN GEHOUDEN!
ZE HADDEN DE ONNEEMBARE BERGKAM GENOMEN, EN MAAKTEN ZICH NU GEREED OM AF TE DALEN LANGS DE ANDERE KANT VAN DE BERGEN...

AIDANS 75

Ver over de bergen

(1) ZIE " DE GROTE ANGST"

SLA OM

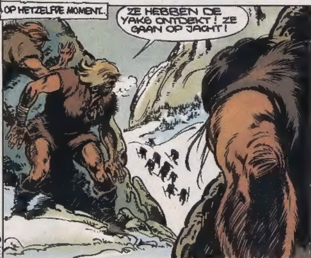

TOENGA HEEFT MISSCHIEN GELIJK... MAAR DE HORDE MOET WAAKZAAM BLIJVEN. KAOEM ZAL EEN PAAR KRIJGERS OP VERKENNING UITSTUREN...

HIER ZIJN GEEN SPOREN!
ALS OHAMA MENSEN HEEFT GEZIEN, ZULLEN ZE ONGETWIJFELD HET SPOOR VAN DE GHMOERS NIET MEER VOLGEN...

GEWOONLIJK IS TOENGA DE EERSTE OM DE VEILIGHEID VAN DE HORDE TE BEWAKEN. DEZE KEER WILDE HIJ ER NIET OP IN GAAN...

JA, DAT IS VREEMD!...EN... OH! KIJK DAAR!
YAKS! ZE KOMEN DE KANT VAN DE HORDE UIT! WE MOETEN KAOEM WAARSCHUWEN!

YAKS?! DIE ZIJN GEZONDEN DOOR DE GODEN! DE GHMOERS KUNNEN HUN ETENSVOORRAAD AANVULLEN. WE MOETEN ONS VOORBEREIDEN OP DE JACHT!

OP HETZELFDE MOMENT...
ZE HEBBEN DE YAKS ONTDEKT! ZE GAAN OP JACHT!

wordt vervolgd

ROZE BOTTEL

DANY GREG

Vergeet vooral niet
mijn nieuwste album te kopen:
DE LUCHTBEL VAN DE WAARHEID
Ligt nu voor in alle boekenwinkels

In het Kasteel van de Vier Manen vonden onze vrienden de sleutel van het geheim : alle, of bijna alle inwoners van Droomland hebben een dubbelganger gekregen die dóór-en-dóór slecht is ! Die dubbelgangers noemt men « Schnarkbuls »...

De 3-delige spiegel

wordt vervolgd

OSCAR DE DROMER

IK HEB AL ATOOM-VRIJE AUTO'S! IK WIL EEN WAGEN VOOR INCOGNITOREISJES!

DAN DE 118!

VOOR UW INCOGNITO, HOOGHEID... KAN IK U SLECHTS DIT FRANSE MODELLETJE AANBEVELEN... ZUINIG IN HET GEBRUIK...

ACH! IK HEB OLIE!

118

DRUUU...

...MET EEN ENIGSZINS GROTER VERBRUIK... DIT ENGELSE MODELLETJE, ZEER KLASSIEK, UWE HOOGHEID...

TENSLOTTE TREKT EEN ELEGANT MODEL, HET IMMENSE FORTUIN VAN DE EMIR WAARDIG, DIENS AANDACHT...

ROLLS ROYCE

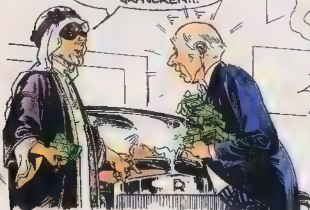
DRUUUU...

KLIK! KLIK!

VERKOCHT! ...

SLA OM

VERTEL DE FABRIKANT DAT PRINS RACHID RIADIN ZEER ONTROERD WAS DOOR DE AARDIGE ATTENTIE OM ZIJN INITIALEN IN DE MOTORKAP TE GRAVEREN...

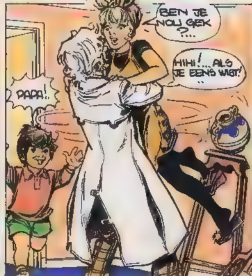

MAAR...
TUT! TUUU!

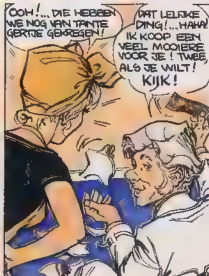

WAT HEEFT DIE VENT NOU?..
RICHTINGAANWIJZER !! WEGPIRAAT!

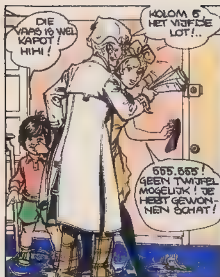

BRRR... GEEN MOMENT VOOR DAGDROMEN... MAAR ALS... HIHI!

IK MOET HET GEZICHT VAN LYVIE ZIEN ALS ZE HET NIEUWS HOORT!...

HA! HA! HA!.. LYVIE...
OSCAR!... WAT IS ER?...

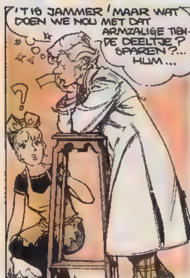

BEN JE NOU GEK ?....
HIHI!... ALS JE EENS WIST!..
PAPA!

OOH!... DIE HEBBEN WE NOG VAN TANTE GERTJE GEKREGEN!
DAT LELIJKE DING!... HAHA! IK KOOP EEN VEEL MOOIERE VOOR JE! TWEE, ALS JE WILT! KIJK!

DIE VAAS IS WEL KAPOT! HIHI!
KOLOM 5, HET VIJFDE LOT!..
555.555! GEEN TWIJFEL MOGELIJK! JE HEBT GEWONNEN SCHAT!

NEE, NEE, JASPER! DAT PLAATJE IS ZIJN GEWICHT IN GOUD WAARD!
JAMMER DAT HET MAAR EEN TIENDE LOT IS... MAAR HET IS ZO AL FANTASTISCH...

VERDORIE, DAT IS WAAR!... HET IS MAAR EEN TIENDE LOT!!... DAAR GAAN MIJN MOOIE PLANNEN...

'T IS JAMMER! MAAR WAT DOEN WE NOU MET DAT ARMZALIGE TIENDE DEELTJE? SPAREN?... HUM...

ACH NEE!!!... OMDAT DIT GELD ZOMAAR UIT DE LUCHT KOMT VALLEN, GAAN WE HET VOOR ONSZELF UITGEVEN!... WACHT MAAR OP ME, ... JULLIE KRIJGEN EEN OVERDONDERENDE VERRASSING!!

EEN OVERDONDERENDE VERRASSING! WAT ZOU HIJ BEDOELEN, JASPER?...

... MAAR NATUURLIJK!!!... WAT IS ER OVERWELDIGENDER VOOR EEN VROUW...

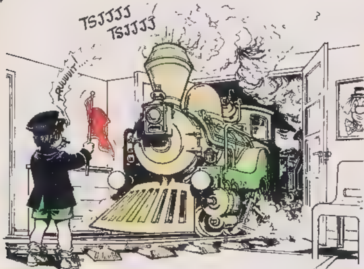

... DAN EEN MOOIE BONTJAS... DIT MODEL...

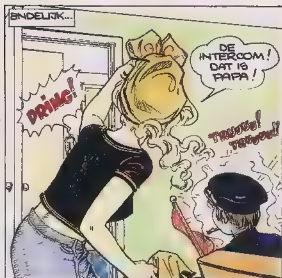

OF.. EEN WAT JONGER... MODEL

SLA OM

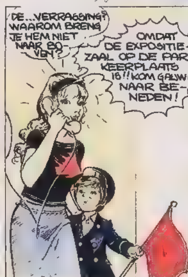

TROUWENS JASPER HEEFT OOK ZIJN IDEEËN.

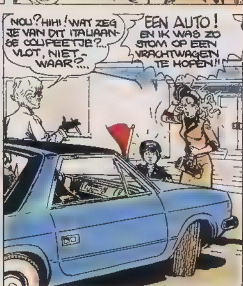

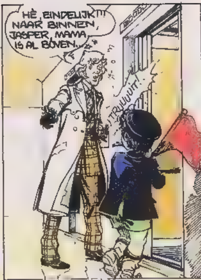

HIJ DENKT ALLEEN MAAR AAN ZICHZELF!...
EEN VRACHTWAGEN? MAAR LIEFJE TOCH ...

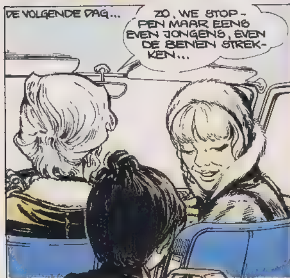

WACHT! IK GEEF TOE DAT DE "MINI" WAT KRAPJES WAS... EN DAAROM HEB IK... MAAR OM NOU EEN VRACHTWAGEN...
EGOÏST!

HÈ, EINDELIJK!!! NAAR BINNEN, JASPER, MAMA IS AL BOVEN...

PAPA?... WAAROM HEB JE NOU GEEN GROTE LOCOMOTIEF GEKOCHT?...
EEN TREIN? ZIJN ZE NOU ALLEBEI GEK GEWORDEN?

SCHAT... WAAR ZIT JE?... WAAROM HEB JE ME NIET GEZEGD DAT JE AAN CLAUSTROFOBIE LEED?...

DOE NOU OPEN!... IK HEB GEVRAAGD OF IK DIE SPORTCOUPÉ KON PROBEREN, MAAR WE KUNNEN NATUURLIJK EEN WAT RUIMER MODEL NEMEN, ALS JE WILT... WE VINDEN TOCH WEL EEN OPLOSSING!...
NAARLING!

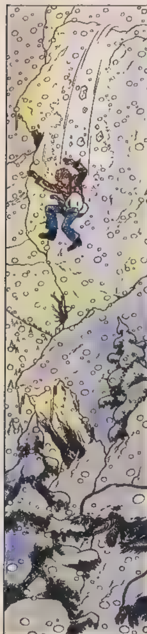

DE VOLGENDE DAG...
ZO, WE STOPPEN MAAR EENS EVEN JONGENS, EVEN DE BENEN STREKKEN...

...WAARMEE BEWEZEN IS, DAT MET EEN BEETJE GOEDE WIL VAN BEIDE KANTEN, ALLES ALTIJD GEREGELD KAN WORDEN...
...EN JE KOSTBARE WAGENTJE OPPOETSEN, HIHI!...
EINDE

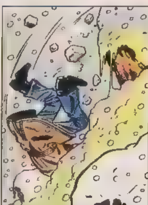
RIK RINGERS

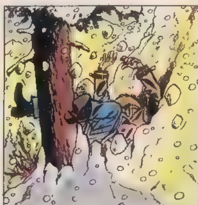

TIBET & A.P. DUCHATEAU

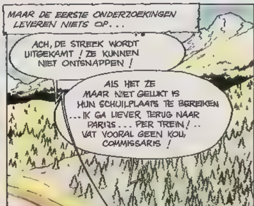

Auto tegen vliegtuig! Rik Ringers meende een kans te hebben, maar hij rekende buiten de waard, nl. de vrienden van Herbert Davenport die hem onder vuur nemen.

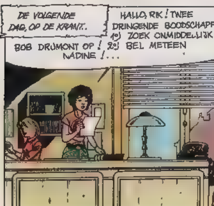
HET RODE SPOOR

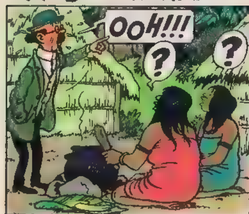

wordt vervolgd

HERGÉ

OOH!!!
?
?

?
?

Kaloma, het dorpshoofd, nodigt ons uit de maaltijd met hem te gebruiken en de nacht in zijn hut door te brengen.

Zeg het dorpshoofd dat wij zijn aanbod in dank aanvaarden Nietwaar, kapitein ?
Klaar om te wenden !

Nietwaar, professor ?... ?. . ?

Hé, waar is hij nou ?

Aha, daar is Professor Zonnebloem !... Hij was alleen wat achtergebleven..

En die avond

't Zal je misschien niet smaken, maar doe net alsof : we mogen ze niet voor het hoofd stoten
Wees gerust

Eet smakelijk, professor !
Ik ? Helemaal niet ! Integendeel, ik ben verzot op exotische gerechten !

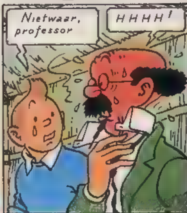

PICARO'S

Onze helden ontmoetten Ridgewell, een oude kennis, en komen eindelijk behouden aan in het dorp van de Arumbaya's

wordt vervolgd

SIMON VAN DE RIVIER

AUCLAIR

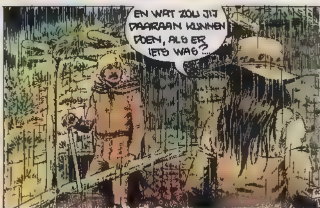

Urenlang zwierf Simon door de gutsende regen en ontdekte eindelijk een hut waarin twee vrouwen wonen, Maïlis en haar dochter Illyane. Hij krijgt er onderdak maar wat hij over de steden en het leven in die « city's » vertelt schijnt de vrouwen niet te bevallen.

MAÏLIS

SLA OM

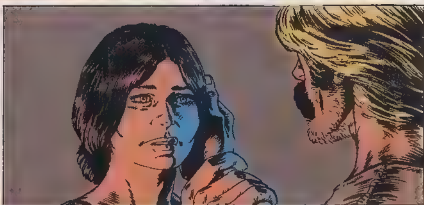

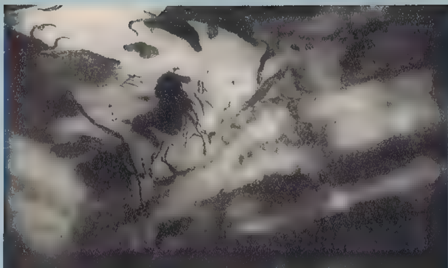
wordt vervolgd

kuifje MAGAZINE 2

DOSSIER: PREHISTORIE

met als eregast,
EDOUARD AIDANS,
de « vader » van Toenga

Schildering in de grotten van Lascaux.

EEN STUKJE (VOOR) GESCHIEDENIS...

Allereerst een definitie... De prehistorie is de wetenschap die zich bezighoudt met het bestuderen van de ontwikkeling van de mensheid vanaf haar ontstaan tot aan de historische periode, d.w.z. de periode waarvan we geschreven bronnen bezitten. Misschien moeten we de zaken even op een rijtje zetten... Veiligheidsriemen vast · we duiken terug in de tijd!

Van het Primair naar het Quaternair

- In het **Primair** — dat (misschien) zo'n 20 miljoen jaren duurde — verschijnen de ongewervelde dieren, en daarna de vissen.
- In het **Secundair** — dat (zonder twijfel) 4 miljoen jaren duurde — verschijnen de reptielen. Ze zijn talrijk en oppermachtig. Onder de dinosauriërs vallen op de brontosaurus, de diplodocus, de pterosaurus, enz. Wees maar niet bang, ze zijn nu allemaal uitgestorven.
- In het **Tertiair** — dat zo'n 2,5 miljoen jaren duurde — verschijnen de vogels en later de zoogdieren.
- In het **Quaternair** — 125 000 jaren — verschijnt de mens.

Het Quaternair, alsof je erbij bent!

Voor de mens is de prehistorie nog eens in twee periodes te verdelen · het paleolithicum (het tijdperk van de gehakte stenen of oude steentijd) en het neolithicum (het tijdperk van de geslepen stenen). Deze tabel kan je helpen de avonturen van Toenga beter in de tijd te plaatsen.

PERIODES	MENSEN	DIEREN	CULTUREN
Begin van het quaternair	?	Neushoorn (1e ras), mastodont, olifant (1e ras)	?
Vroeg-paleolithicum I	Heidelbergmens	Neushoorn (2e ras), olifant (2e ras)	Chelléen of vuistbijlcultuur
Vroeg-paleolithicum II	Piltdown-mens (geen zekerheid hieromtrent)	Nijlpaard	Acheuléen (naar St.-Acheul, voorstad van Amiens)
Vroeg-paleolithicum III	Neanderthaler	Neushoorn (3e ras), mammoet	Moustérien (cultuur van de Neanderthal-mens)
Laat-paleolithicum	Cro-magnon-, Grimaldi-, Chanceladémens	Rendier	Magdalénien, Solutréen, Aurignacien
Neolithicum	Ras met ronde schedels	Huidige dieren	Geslepen stenen
Holoceen	Huidige rassen	Huidige dieren, huisdieren	IJzer, brons, koper

Helm uit het eind van de Bronstijd.

Gegraveerde berentanden (gevonden in de grot van Duruthuy-Landes).

DE KUNST IS ZO OUD ALS DE MENSHEID!

Wat is KUNST? Het is heel moeilijk, zo niet onmogelijk, een definitie te geven van wat kunst is en... wat niet!

In de Grote Winkler Prins vinden we het volgende: « Als meest omvattende definitie zou men kunnen stellen: Kunst is een vereniging van, in innige structurele samenhang verbonden, esthetische elementen, technische kwaliteiten en symbolische expressie tot zulk een eenheid, dat het resultaat een in zichzelf besloten bestaan voert en dus niets buiten zich behoeft om dat bestaan te rechtvaardigen » Oef! Dat is dan, naar we aannemen, « kunst om de kunst ». Maar of er wel zoiets als « kunst om de kunst » bestaat is weer een andere vraag... Het zou ons te ver leiden daar over door te bomen.

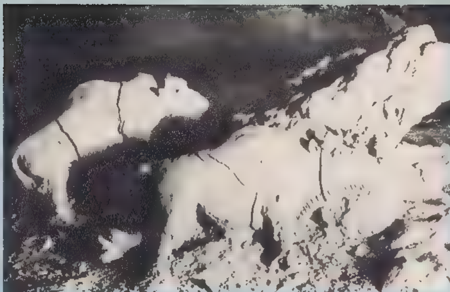
De eerste mensen maakten al kunst al zullen ze het woord wel nooit gebruikt hebben. Ze tekenden, schilderden, graveerden, boetseerden naar de natuur. De natuur was hun grote voorbeeld, hun inspiratiebron. En de natuur is nog altijd de grote inspiratiebron. Wie dat niet gelooft, kijke maar even naar de prachtige doeken van de grote impressionisten.

EN TOEN KWAM HET VUUR...

Hoe precies de mens leerde vuur maken is niet geweten. Men kan het zich echter wel indenken: er was immers de bliksem, het hemelse vuur dat uit de wolken neerdaalde en vaak een boom of een struik in brand zette. En zo zouden de mensen op het idee zijn gekomen dat vuur te gebruiken. Ze hadden meteen warmte, ze konden hun vlees braden, ze leerden koken, ze hadden 's nachts een bescherming tegen zwervende dieren.

Ook dit laatste hoort tot de « klassieke » visie, die waarschijnlijk niet eens de juiste is! Er waren immers maar heel weinig mensen op aarde — zelfs twee eeuwen geleden waren er nog altijd weinig mensen in verhouding tot de oppervlakte van de aarde — en we weten nu toch ook al heel lang dat de dieren de mensen uit de weg blijven, vooral als ze gejaagd worden. Dieren die de mens niet als jager kennen of nooit als jager hebben ervaren, zijn alleen nieuwsgierig maar nooit vijandig.

Maar goed, de mens had het vuur en dus ook de warmte. Hij kon ertsen smelten, het ijzer smeden, enz. Het leven was voor hem vast veel makkelijker en aangenamer geworden...

Lemen afbeelding van bisons van zo'n 25.000 jaar oud!

Hoofd van de Paleotherium Magnum, zoals beschreven door Georges Cuvier, de grote Franse paleontholoog (1769-1832).

IN DE GROTTEN WERD KUNST GEBOREN...

De mens woonde nog altijd in grotten, althans daar waar grotten waren. Hij grifte met een hard voorwerp zijn leven in de wand van die grotten, of boetseerde met klei wat hij zag, wat dagelijks rond hem was. Hij tekende mammoets, antilopen, rendieren, jachtscènes en nog veel meer. We kunnen zijn tekeningen nu nog bewonderen in de grotten van Lascaux en Eyzies (Frankrijk) of Altamira (Spanje). Maar het zou wel erg dom zijn te beweren dat alléén daar mensen woonden en alléén op die plek tekeningen in de rotswanden staan! In het noorden van Afrika werden op vele plaatsen prachtige tekeningen ontdekt en daardoor weten we, dat de Sahara eens groen was en er mensen woonden. En wat te zeggen over Azie en Amerika? Vóór er in Azie mensen waren die reusachtige tempels bouwden, waren er heel zeker volken die hun kunstzin misschien uitdrukten in hout, in klei of in steen... We weten nog lang niet alles! Een paar weken geleden hebben archeologen in het Nabije Oosten overblijfselen blootgelegd van een stad en meteen van een beschaving waar we nog geen weet van hadden. Ouder dan die van Egypte, ouder dan de oudste beelden weergevonden in Midden- en Zuid-Amerika! We weten dus nog lang niet alles.

Zeker is, dat het allemaal is begonnen in de verre voorhistorie, in de tijd toen Toenga leefde.

PREHISTORIE-FLITSEN

Vondsten van beenderen van de « pithecantropus » van Java, de prehistorische Pekingmens en de schedel van Talgai in Australië hebben tot de veronderstelling geleid dat er in Azië zeer oude rassen hebben gewoond, en vooral in Indonesië. Vandaar zouden ze zich over Amerika en Europa hebben verspreid. Het is maar een veronderstelling, want door recente opgravingen in Afrika weet men dat dit continent veel ouder is dan men aanvankelijk vermoedde.

Het IJzertijdperk was een prehistorische periode, die zich kenmerkte door het bewerken van ijzer (wapens, verschillende werktuigen). Maar voor sommige volkeren vindt het IJzertijdperk nu plaats, midden in de historische tijd.

Tegen het einde van het Magdalenien (2000 v. Chr.) raakt de kunst van het dierenschilderen in verval. Vanaf die tijd houdt de mens zich bezig met abstracte versieringen !

De prehistorie werd pas in het midden van de vorige eeuw een echte wetenschap.

Uit het Chelleen dateren de vuistbijlen van grof bewerkte vuursteen. Uit het Acheuleen vuurstenen, messen en speerpunten ; uit het Mousterien (Neanderthal-cultuur) de aan één kant bewerkte speerpunten en krabbers ; uit het Aurignacien (Cro-Magnon-cultuur) de benen pijlpunten, de eerste kunstuitingen.

EDOUARD AIDANS,

SCHEPPER VAN TOENGA:

EEN ECHTE NATUURLIEFHEBBER!

De glimlach van de tekenaar

KUIFJE. De meeste tekenaars houden zich bezig met science fiction of met series die zich afspelen in de tijd waarin we nu leven, maar u heeft gekozen voor de prehistorie! Uw held is Toenga, een primitief wezen... En wat nog vreemder is, u heeft een enorm succes met deze strip! Wat is de verklaring daarvoor, denkt u?

AIDANS. Nou, ik zal proberen uw vragen zo duidelijk mogelijk te beantwoorden!.. Waarom de prehistorie? Om twee redenen: ik ben een groot liefhebber van de natuur, van de flora, de fauna... Ik wil niet pedant lijken, maar ik houd van gebieden die nog niet vervuild zijn! Als je maandenlang met je held oog in oog aan de tekentafel staat, kun je het beste met iets bezig zijn dat je na aan het hart ligt... een omgeving waarin je je lekker voelt. En ik ben helemaal tot de bron teruggegaan... tot de prehistorie! U zult het met me eens zijn, dat er in die tijd beslist geen vervuiling was! Zo geniet ik — door tussenkomst van Toenga — van ongerepte natuur, een natuurlijk landschap zonder watertorens of fabrieksschoorstenen!

KUIFJE: Ja, zo bezien had u het niet beter kunnen uitkiezen... En de tweede reden, of is dat onbescheiden?...

AIDANS. Helemaal niet... de tweede reden heeft me trouwens nog in mijn opvatting versterkt. Het onderwerp van de prehistorie was nog « vrij »... in de tijd dat ik met Toenga begon was er niemand van de striptekenaars van het weekblad Kuifje die zich met de prehistorie bezig hield. En daar komt nog bij, dat ik geloof dat we de keizer moeten geven wat des keizers is. Daarom stel ik er prijs op om te zeggen dat mijn beslissing pas genomen werd na een lang gesprek met mijn goede vriend Reding, de getalenteerde « vader » van Jari en zovele andere succesvolle figuren en verhalen. Ja, hij was het die ineens zei: « En wat dacht je van de prehistorie? ».. en het was meteen raak.

KUIFJE: Het thema was dus bekend... maar kwam het eigenlijk ook niet erg goed uit, want het landschap in de prehistorie, de personen, de dieren, kunt u allemaal zelf bedenken... u hoeft u niet te verdiepen in wat er over bekend is... Is er trouwens iets over bekend? Een knots in zijn handen, veel haar op zijn schedel en daar heb je een holenmens!

AIDANS. Daar moet ik toch wel even om lachen, hoor! Zodra men bij « Kuifje » akkoord ging met mijn idee, ben ik op jacht gegaan naar documentatie over de prehistorie. En of die er is! En niet zo weinig ook! Ik heb dagenlang doorgebracht in het Museum voor Natuurlijke Historie in Brussel en in het Museum van de Mens in Parijs. Ik heb er ontelbare

boeken over gelezen! Talloze schetsen heb ik getekend! Lange gesprekken met paleontologen van naam heb ik gevoerd! En dan de grotten! Ik heb er talloze zelf bezocht! Ik heb me nog nooit voor een strip zo goed moeten voorbereiden als voor deze... wat ik trouwens iedereen kan aanbevelen die met dit vak wil beginnen! Want een goede basis is bij het maken van iedere strip onontbeerlijk! Bovendien ben je het wel verplicht tegenover je lezers!

KUIFJE: Natuurlijk... neemt u me die vraag niet kwalijk... ik wist dat allemaal wel, maar u moest het nu eenmaal zeggen voor dit interview... Daarom heb ik u een beetje « geprovoceerd » !

AIDANS: 't Is goed hoor! . Weet u dat door al die studie die ik aan de prehistorie besteed heb... en nog steeds besteed, want je weet nooit alles en er wordt steeds meer bekend..., ik zelfs een paar platen over de prehistorie gemaakt heb voor een studieboek? Dus zeg maar niet dat die verhaaltjes van me niet serieus zijn!

KUIFJE: Ik kan me voorstellen dat u soms wel verplicht bent om een zekere vrijheid in uw tekeningen te nemen. Goede documentatie, akkoord... Maar toch weten we eigenlijk maar heel weinig van de prehistorie!

AIDANS: Aardig dat u niet zegt: liegen... Soms is er inderdaad een leemte... is ergens niets over bekend... Dan moet ik het gaan verzinnen... Maar dat komt maar heel zelden voor.. Ik wil u vandaag wel een geheimpje verklappen... over Aramh, je weet wel, de tijger met die hele lange slagtanden, die in de avonturen van Toenga voorkomt... zal ik het zeggen? hoogstwaarschijnlijk bestond dat dier niet meer in de tijd dat Toenga speelt. Bovendien, want nu beken ik ook alles, had het dier maar een heel klein staartje. Om hem wat mooier en indrukwekkender te maken, heb ik hem een heel mooie lange staart gegeven!

KUIFJE: In welke tijd precies speelt het verhaal zich af?

AIDANS: In het begin van het Quartair . de opkomst van de homo sapiens.

KUIFJE: Hoe ontstaan de Toenga-verhalen? Uw collega's kunnen dikwijls terugvallen op gebeurtenissen uit de geschiedenis of iets dergelijks... maar dat is niet mogelijk bij de prehistorie...

AIDANS De structuur van de avonturen van Toenga is eenvoudig. Het is natuurlijk allemaal verzonnen, maar het steunt op een basis: op feiten die gecontroleerd of controleerbaar zijn. Ik bestudeer ook met behulp van boeken en artikelen primitieve stammen die nu nog op deze

ED AIDANS... HEEL BEKNOPT!

Naam: Edouard Aidans.
Burgerlijke stand: Gehuwd - twee kinderen.
Geboortedatum: 13 mei 1930.
Woonplaats: In de provincie Namen.
Lievelingskleur: Rood.
Liefste chansonniers: Brel en Brassens.
Acteur: Pierre Richard.
Lievelingsdieren: Katten en ook honden.
Muziek: De goede!
Architectuur: Romaans en gotisch
Lievelingsgerecht: Eet (graag) wat de pot schaft!
Cijfer: 13.
Teken van de dierenriem: Leeuw
Sport: Wandelen en zwemmen.
Historische figuur: Gandhi.
En... stripfiguur: Hum... Toenga!
En wat nog meer?: Heeft een snor sinds... z'n dienstplicht; fluit een deuntje in de badkamer; zwerft graag met z'n Duitse herder (een pracht van een hond) langs de Maas en door de bossen.

De « vader » van Toenga lacht graag!

planeet leven. Vandaaruit stel ik me de sociale problemen voor die de stam van Toenga ook gekend moet hebben.

KUIFJE: En de psychologie van de personen? Is die ook niet erg simpel?

AIDANS. Ik geloof het niet. Deze mensen hadden HUN karakter al. Ze konden immers al denken, lachen ook. Dus als ik mijn verhaal opzet, speel ik met de karakters van alle mensen en met al hun tegenstellingen: goed en kwaad, tederheid en wreedheid, moed en lafheid.. kortom, ongekende mogelijkheden!
Ik raak er overigens steeds meer van overtuigd, dat er een logische ontwikkeling in de karakters van een strip moet zitten. Ja, ook de strip ontwikkelt zich, net als de film. Zelfs als een film uit 1920 beschouwd wordt als een meesterwerk, zou hij nu toch nooit zo gemaakt worden... en als tegenwoordig een regisseur een film zo zou maken, zou hij volkomen belachelijk zijn! Zelfs bij helden uit de prehistorie moet het karakter logisch zijn.

KUIFJE: Is Toenga niet eenvoudig Tarzan?

AIDANS: Komt het door hun kleren dat je dat denkt? Nee, Toenga leeft in de prehistorie en de toestanden waar hij mee te maken krijgt zijn dan ook uit die tijd. Kijk maar eens naar de verschillen · bij Tarzan zijn er « slechte » blanken met vuurwapens, dat wil zeggen, de vooruitgang ten dienste van het kwaad, tegen de kracht en de intelligentie van het pure. Bij Toenga zijn de wapens alleen van vuursteen en hout! Bovendien is Toenga steeds minder een held zonder vrees of blaam aan het worden, zoals Tarzan is. Ik geloof dat dat, althans voor mijn figuren, een verouderd begrip is. Dat kun je merken als je « Ver over de Bergen » leest. Waarom kan een held niet, als ieder menselijk wezen, zijn zwakheden en fouten hebben?

KUIFJE: Waar bent u op het ogenblik het meest mee bezig?

AIDANS: Ik heb al gezegd, dat de natuur en het milieu mij zeer ter harte gaan. En het is inderdaad zeer verontrustend als je ziet dat de natuur dagelijks door de mens vernield en vervuild wordt. Allemaal om schaamteloos meer geld te verdienen! Met de zwakke middelen die tot mijn beschikking staan, probeer ik te protesteren tegen die gruwelen, speciaal in mijn getekende verhalen zoals die van Marc Kleesters en Toenga! Misschien worden sommige lezers op die manier wakker geschud.. Ik geloof werkelijk dat we met al die vernielzucht de verkeerde kant opgaan. Gelukkig is de jeugd zich dat bewust. En zij zullen de ouderen het respect voor het leven dat ons omringt moeten bijbrengen!

KUIFJE: Heeft u een bijzondere manier van werken?

AIDANS: Was dat maar waar! Wat heerlijk om volkomen regelmatig te kunnen werken! Maar mijn karakter leent zich niet zo goed voor werken volgens de klok, planning enzovoort. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat ik niet aan mijn verplichtingen voldoe! Maar ik moet af en toe eens uitblazen als ik aan het werk ben. Bijvoorbeeld even een praatje maken met mijn vrouw — die tussen haakjes mijn beste medewerkster is: ze kleurt erg goed in — of met een vriend of een wandelingetje met mijn herdershond... Weet je, het werk is een deel van je leven maar het mag je nooit regeren!

KUIFJE: Hoe brengt u uw vakantie door?

AIDANS: Ik ontdek nieuwe horizonten, het liefst over ongebaande paden. Ik heb heel lang met de caravan gereisd. Misschien verval ik in herhalingen, maar ik heb nu eenmaal behoefte aan de natuur. Maar daarom sluit ik me nog niet af voor wat de mens gepresteerd heeft: ik houd ook erg veel van monumenten uit het verleden, kathedralen... en natuurlijk prehistorische grotten met schilderingen, speciaal die in de Dordogne: Lascaux, Les Eyzies.

KUIFJE: Nog een leuke anecdote tot besluit?

AIDANS: In twee avonturen van Toenga liet ik monsters van vóór het diluvium optreden, dinosaurussen en zo, waarvan ik drommels goed wist dat ze niet in dezelfde tijd hebben geleefd als mijn personen. Toenga had een eiland ontdekt, waar die monsters leefden. Toen de eerste aflevering van dat verhaal verschenen was, kreeg ik een erg boze brief van een professor uit Parijs. Hij nam het me heel kwalijk dat ik de jonge lezers zulke historische onjuistheden voorschotelde. Maar misschien heeft hij gewoon wat te vlug gereageerd, want aan het eind van het verhaal heb ik verklaard hoe het kon, dat die dieren daar nog op dat eiland leefden. Bovendien liet ik die monsters door een natuurverschijnsel verdwijnen. De professor nam het allemaal heel sportief op en schreef direct een brief om me te vertellen dat alles in orde was en dat hij misschien iets te vlug in de pen gekomen was! In al mijn verhalen probeer ik geen sprookjes te vertellen. Ik wil graag eerst allerlei inlichtingen inwinnen.

(Opgetekend door Yves Duval)

Edouard Aidans voor een uitstalling van zijn scheppingen.

EN OOK NOG...

AIDANS EN HET WEEKBLAD KUIFJE

Debuut in 1954.
Sinds die heuglijke dag tekende hij vele verhalen van Toenga en ook andere historische en humoristische strips.
Andere stripfiguren:
reporter-fotograaf BOB BINN
PAT en TOM in « Het groene dossier »
BRIK BRAK
DE PANTERS,
MARC KLEESTER, de jager zonder wapens, die houdt van de dieren en de natuur.
Ed. Aidans tekende ook heel wat historische stripverhalen (compleet in vier pagina's), hij maakte illustraties bij korte verhalen en tekende reclame.

Mini woordenboek van Toenga:

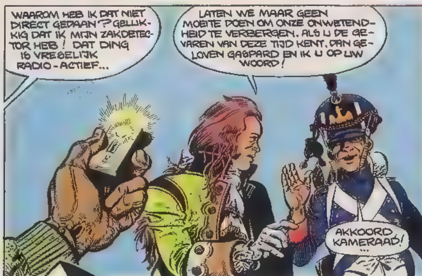
Toenga: stripheld, geschapen door Edouard Aidans. Deze mens uit de prehistorie is lid van de stam der Ghmoers (levend in Europa).
Ohama: metgezel van Toenga.
Noen: de trouwe vriend van Toenga. Ongelukkig genoeg hinkt hij.
Kaoem: broer van Toenga.
Aramh: slagtand-tijger

LUC ORIENT

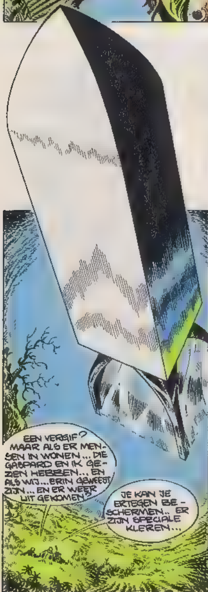

E. PAAPE GREG

Luc Oriënt en zijn vreemde gezellen zijn op zoek naar Lora — die spoorloos verdwenen is — als zij opeens een reusachtig ruimteschip ontwaren.

SLA OM

De kristalpoort

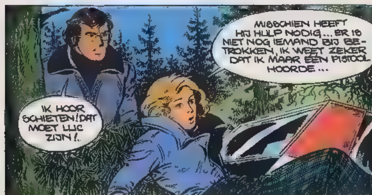

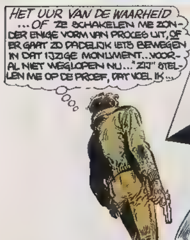

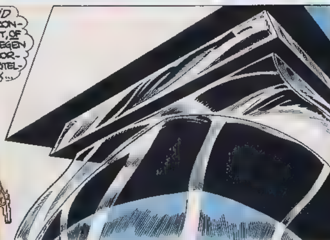

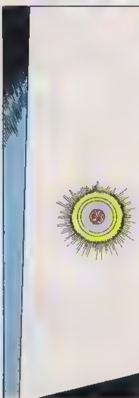

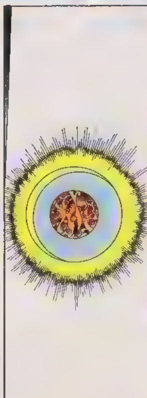

wordt vervolgd

ONTMOETING MET DE MAMMOETS

OEF! HIER KUN JE EVEN OP ADEM KOMEN...

!?!

DE VISSER, EEN TOENGOES, ZIET PLOTSELING, DOOR DE IJSWAND HEEN, EEN REUSACHTIG DIER STAAN...

HULET
DUVAL

TIEN DAGEN LATER...

FANTASTISCH! HAAST TE MOOI OM WAAR TE ZIJN! EEN MAMMOET VOLLEDIG INTACT IN HET IJS. ALS IK DIE NAAR SINT-PETERSBURG ZOU KUNNEN VOEREN...

JAWLOWSKI, EEN KOZAK, BEGREEP DIRECT HET BELANG VAN DE ONTDEKKING EN TELEGRAFEERDE NAAR PETROGRAD...

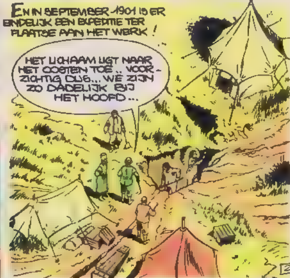
ZE STUREN HEEL ZEKER GELEERDEN VAN DE KEIZERLIJKE ACADEMIE...

ENKELE UREN LATER...

IN DIT PAK STUUR IK EEN STUKJE VAN DE HOOFDHUID, EEN LAP UIT DE DIJ EN EEN STUK VAN DE MAAG VAN HET DIER. DIE STUKKEN ZULLEN DE HEREN MISSCHIEN ERVAN KUNNEN OVERTUIGEN HIERHEEN TE KOMEN!

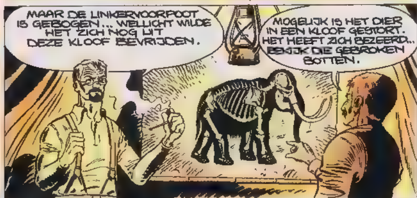

SLA OM

JAMMER! DE HOOFDHUID IS VERDWENEN!
MISSCHIEN OPGEVRETEN DOOR ROOFDIEREN...

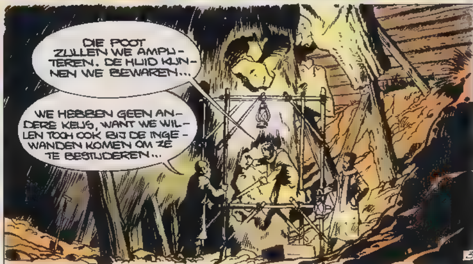

NA UREN WERKEN KOMT DE HELE REUS BLOOT...
MERKWAARDIG! IK VIND NOG GOED BEWAARDE VOEDSELRESTEN TUSSEN ZIJN KIEZEN. HET DIER IS DUS HIER EN NET ZOALS HET NU LIGT DOOR DE DOOD VERRAST...

MAAR DE LINKERVOORPOOT IS GEBOGEN... WELLICHT WILDE HET ZICH NOG UIT DEZE KLOOF BEVRIJDEN.
MOGELIJK IS HET DIER IN EEN KLOOF GESTORT. HET HEEFT ZICH BEZEERD... BEKIJK DIE GEBROKEN BOTTEN.

WE MOETEN HEM STUK VOOR STUK UIT ELKAAR NEMEN. WE MAKEN BOVEN DE MAMMOET EEN HUT EN VERWARMEN DIE...

EN BEGIN OKTOBER...
ONTDOOI HET STUK STAART DAT WE ONTDEKTEN OP DE 26e.

DE GELEERDEN WAREN VERPLICHT DE HUT DAG EN NACHT TE VERWARMEN, ANDERS VROOR DE MAMMOET OPNIEUW IN.

DIE POOT ZULLEN WE AMPUTEREN. DE HUID KUNNEN WE BEWAREN...
WE HEBBEN GEEN ANDERE KEUS, WANT WE WILLEN TOCH OOK BIJ DE INGEWANDEN KOMEN OM ZE TE BESTUDEREN...

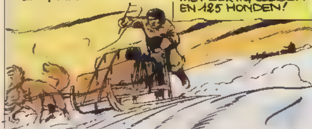

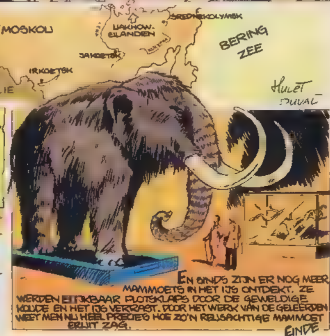
DE WEG NAAR IRKOETSK WAS LANG. DAAR WERDEN AL DE ZAKKEN EN KISTEN OP DE TREIN GELADEN, DE TRANS-SIBERISCHE DIE NAAR PETROGRAD (1) REED...

(1) WERD EERST SINT-PETERSBURG GENOEMD, NA 1914 PETROGRAD, NU LENINGRAD.

IN 1911 ONTDEKTE EEN RUSSISCHE EXPEDITIE IN DEZELFDE OMGEVING EN EVENEENS VOLLEDIG IN HET IJS, WEER EEN MAMMOET, HELEMAAL VOLLEDIG EN GAAF.

OOK DEZE MAMMOET WERD "UITEENGEHAALD" MAAR MET HET IJS ER NOG ROND. ZO WERDEN DE STUKKEN IN KISTEN VERPAKT EN VERSTUURD MET DERTIG SLEDEN EN 125 HONDEN!

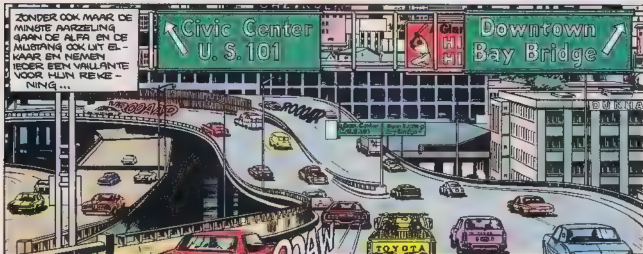

MICHEL VAILLANT

J. GRATON

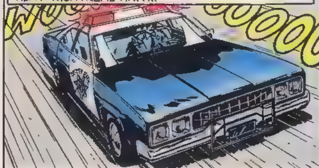

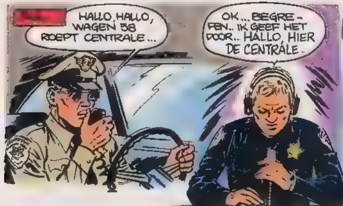

De dieven van de twee « Vaillantes » rijden in razende vaart in de richting van San Francisco. Ze worden nagezet door Steve, Michel, Johnson en Payntor die aan boord zijn gesprongen van resp. een Alfa-Montreal en een Mustang.

San Francisco Circus

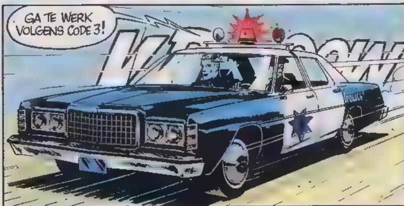

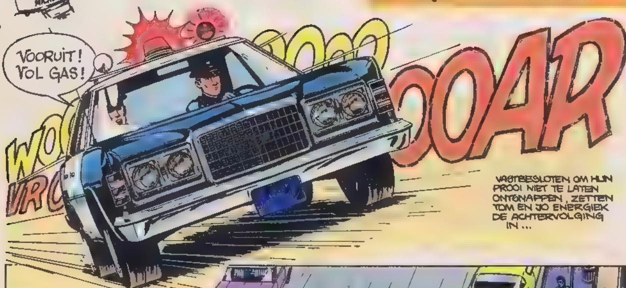

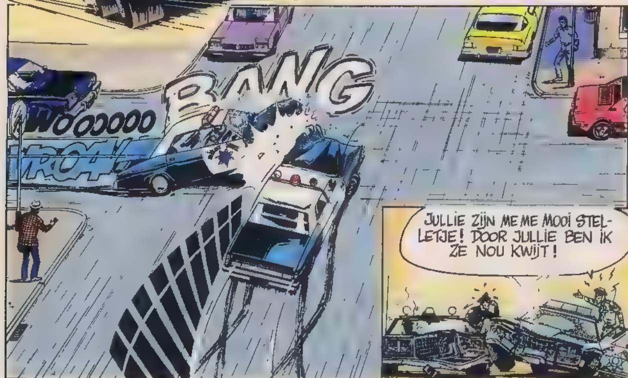

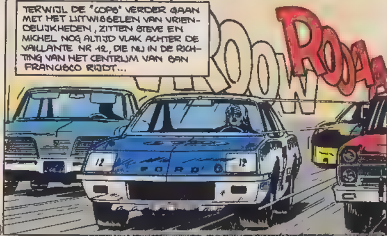
SLA OM

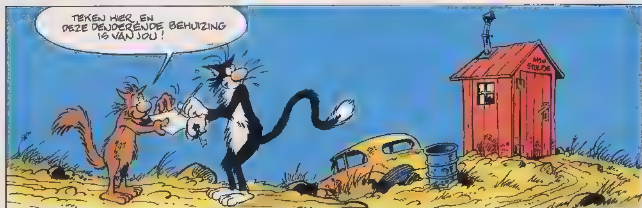

wordt vervolgd

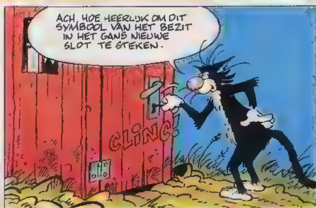

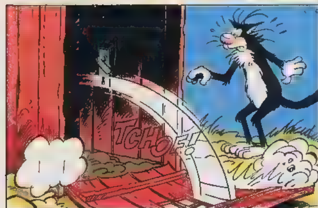
katterina

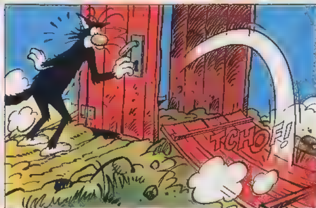
HULET
BLAREAU

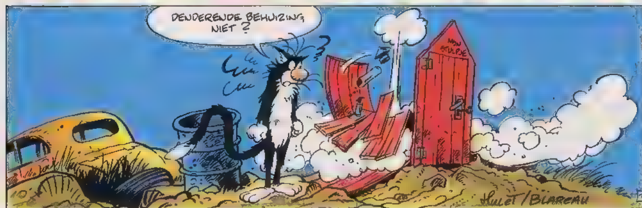

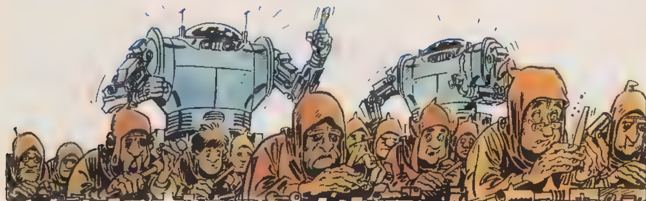

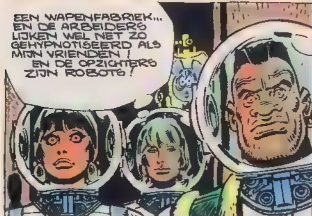

DANI FUTURO

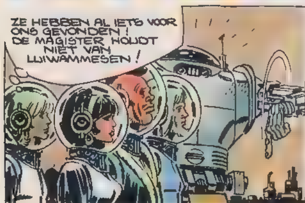

C. GIMENEZ
V. MORA

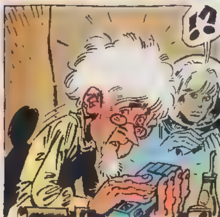

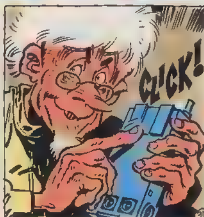

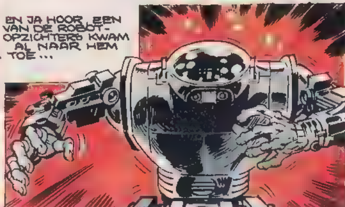

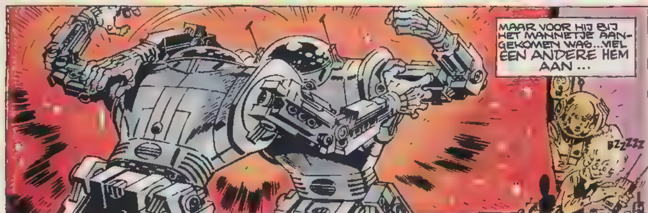

Door de tussenkomst van Parv slaagde de Grote Ruimtetovenaar er niet in Dani te hypnotiseren. Deze laatste doet echter alsof hij helemaal bedwelmd is. Zo ontdekt hij de boosaardige plannen van de Grote Tovenaar

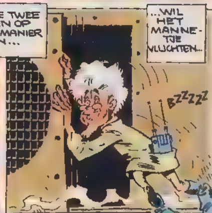
DE RUIMTE-TOVENAAR

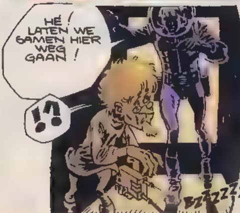

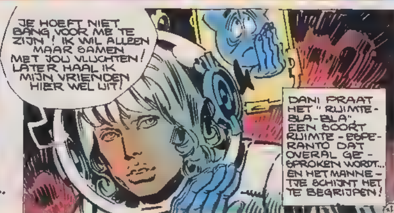

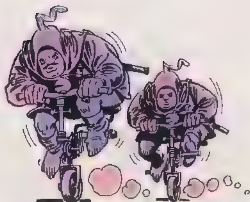

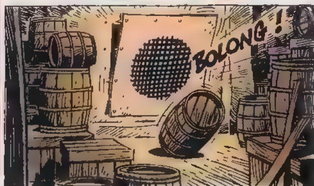
SLA OM

INTUSSEN, BIJ DE MAGISTER...
MAAR... WAT HEEFT DAT TE BETEKENEN? WAAROM VECHTEN DE OPZICHTERS MET ELKAAR? DAT KAN NIET! ZE ZIJN NIET GEPROGRAMMEERD OM MET ELKAAR TE VECHTEN! GA EENS KIJKEN!...

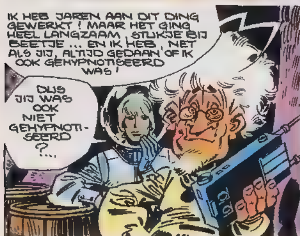
BOLONG!

WE ZIJN IN EEN SOORT BERGPLAATS UIT-GEKOMEN!

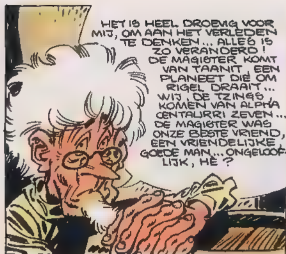
HIERMEE KAN IK DE OPZICHTERS TEGEN ELKAAR OPZETTEN... EN OOK VOORKOMEN DAT WE DIE "MUZIEK" HOREN EN DAT ZE ONS IN DE GATEN KRIJGEN! NU ALLEEN NOG MAAR BIJ DE STEIGERS ZIEN TE KOMEN EN EEN ASTRONEF NEMEN!

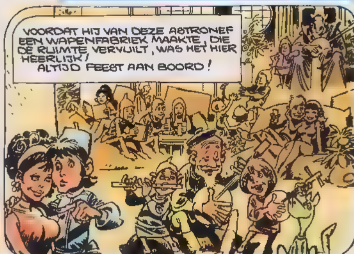

IK HEB JAREN AAN DIT DING GEWERKT! MAAR HET GING HEEL LANGZAAM, STUKJE BIJ BEETJE... EN IK HEB, NET ALS JIJ, ALTIJD GEDAAN OF IK OOK GEHYPNOTISEERD WAS!
DUS JIJ WAS OOK NIET GEHYPNOTI-SEERD?...

NEE! IK HAD EEN ONGELUK GE-HAD... EN IK KON NIETS MEER ZIEN! DAARDOOR HEB IK KUNNEN ONTSNAPPEN!
VERTEL ME EENS WIE DIE MAGISTER IS, WIL JE? EN WAAR KOM JE VANDAAN?

HET IS HEEL DROEVIG VOOR MIJ, OM AAN HET VERLEDEN TE DENKEN ... ALLES IS ZO VERANDERD ! DE MAGISTER KOMT VAN TAANIT, EEN PLANEET DIE OM RIGEL DRAAIT ... WIJ, DE TZINGS, KOMEN VAN ALPHA CENTAURRI ZEVEN ... DE MAGISTER WAS ONZE BESTE VRIEND, EEN VRIENDELIJKE, GOEDE MAN ... ONGELOOFLIJK, HE ?

VOORDAT HIJ VAN DEZE ASTRONEF EEN WAPENFABRIEK MAAKTE, DIE DE RUIMTE VERVUILT, WAS HET HIER HEERLIJK ! ALTIJD FEEST AAN BOORD !

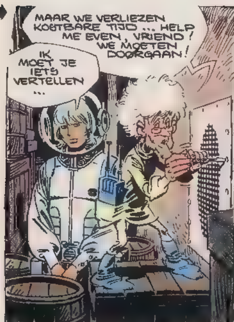

WE DOORKRUISTEN ALLE UITHOEKEN VAN DE RUIMTE, DE MAGISTER, DIE EEN "LICHT-BEELDHOUWER" IS, MAAKTE MET ONZE HULP FANTASTISCHE VORMEN, DIE IEDEREEN PRACHTIG VOND !

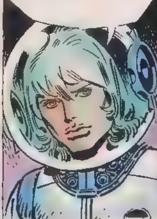

EN DAT NIET ALLEEN ... ER WAS ALTIJD VOEDSEL, MEDICIJNEN EN ANDERE DINGEN AAN BOORD VOOR IEDEREEN DIE HET MAAR NODIG HAD !
MAAR HOE KAN DAT DAN ? HOE KOMT HET DAT DE MAGISTER ZO VERANDERD IS ?

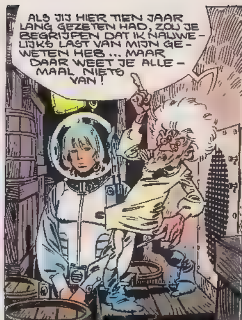

IK WEET HET NIET ! VAN DE ENE DAG OP DE ANDERE IS HIJ VERANDERD ! WE WERDEN GEHYPNOTISEERD ... DE MAGISTER IS "HET KWAAD" GEWORDEN, HIJ DIE ALTIJD DE GOEDHEID ZELVE WAS ! DE REST WEET JE ...

SLA OM

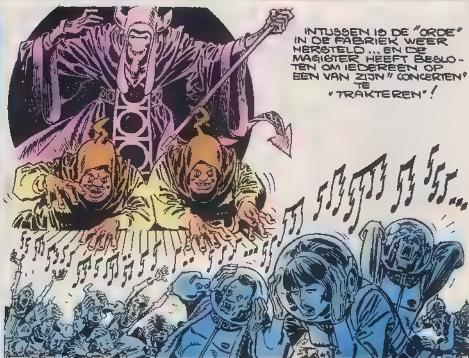

MAAR WE VERLIEZEN KOSTBARE TIJD ... HELP ME EVEN, VRIEND! WE MOETEN DOORGAAN!
IK MOET JE IETS VERTELLEN ...

IK GA HIER NIET WEG ZONDER MIJN VRIENDEN!
ALS JIJ JE KAMERADEN IN DE STEEK WILT LATEN, MOET JE HET ZELF WETEN!

ALS JIJ HIER TIEN JAAR LANG GEZETEN HAD, ZOU JE BEGRIJPEN DAT IK NAUWELIJKS LAST VAN MIJN GEWETEN HEB ... MAAR DAAR WEET JE ALLEMAAL NIETS VAN!

IK WEET ALLEEN WAT IK JE GEZEGD HEB ... GA MAAR, ALS JE WILT, MAAR VOORDAT JE WEGGAAT, MOET JE ME VERTELLEN HOE IK BIJ DE MAGISTER KAN KOMEN!

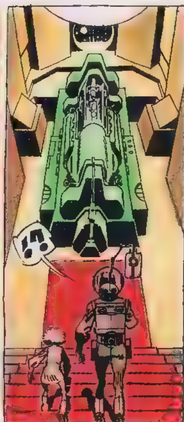

INTUSSEN IS DE "ORDE" IN DE FABRIEK WEER HERSTELD ... EN DE MAGISTER HEEFT BESLOTEN OM IEDEREEN OP EEN VAN ZIJN "CONCERTEN" TE "TRAKTEREN"!

WAT WEET JE GOED HOE HET LUCHTVERVERSINGSSYSTEEM WERKT, ZOENG!
OEF!

IK HEB ER TIEN JAAR OVER GEDAAN OM HET TE LEREN KENNEN, OM ER EENS GEBRUIK VAN TE MAKEN BIJ EEN ONTSNAPPING! EN DAN KOM JIJ EN JE OVERTUIGT ME ERVAN OM NIET WEG TE GAAN!

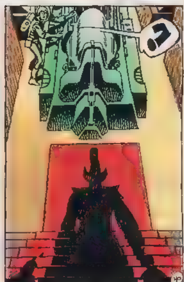

NEE HOOR! JE BENT ALLEEN MAAR DAPPER, DAT IS HET! ZEG EENS...WAAR ZIJN WE NU?
DAT WEET IK NIET PRECIES... MAAR WE ZIJN WEL BIJ DE MAGISTER!

HET IS WEL HEEL GEVAARLIJK HIER! MISSCHIEN WORDEN WE WEL MET ZO'N RAKET MET RADIO-ACTIEF AFVAL DE RUIMTE IN GESCHOTEN!
KNOOP DAT MAAR IN JE OREN, DANI!
STIL, PARV! IK GA KIJKEN WAT ER ACHTER DIE GORDIJNEN IS!

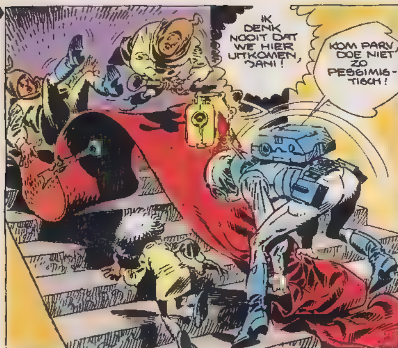

KIJK EENS! ER IS IEMAND IN DE VERBODEN KELDER!

EEN VLIEGENDE "DOODKIST" VOOR LANGE REIZEN DOOR DE RUIMTE! HIER SLAAPT DIE SCHURK DUS IEDERE NACHT!

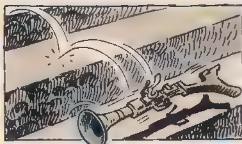
WE HEBBEN HEM TE PAKKEN, DANI! WE KUNNEN HEM DODEN! WE HEBBEN ALLEEN MAAR DE ZUURSTOFTOEVOER AF TE SLUITEN! WE HOEVEN AL...

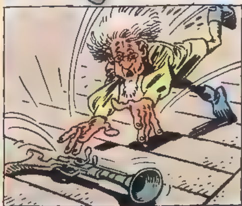
SLA OM

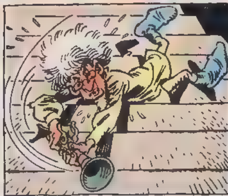

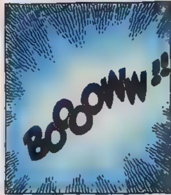
IK DENK NOOIT DAT WE HIER UITKOMEN, DANI !
KOM PARV, DOE NIET ZO PESSIMISTISCH !

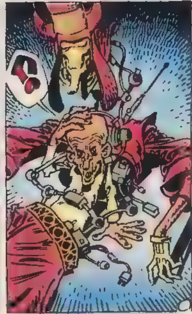

BOOOONW !!

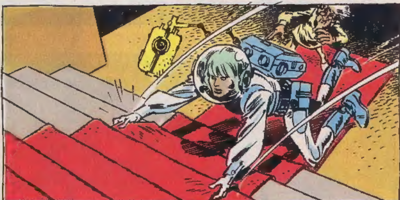
DE HELPERS VAN DE MAGISTER ZIJN VOORLOPIG ONSCHADELIJK... MAAR DANI KIJKT UITERST VERBAASD NAAR IETS ANDERS!
ONMOGELIJK!

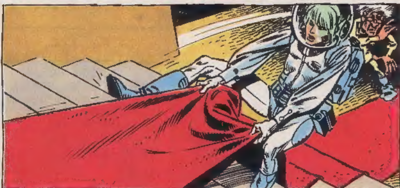

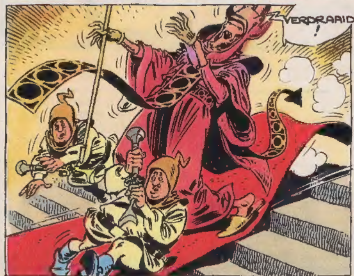

wordt vervolgd

ROODOOG

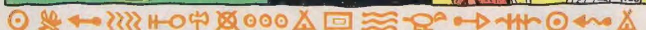

GORDON BESS

Vergeet vooral niet mijn nieuwste album te kopen!
ROODOOG
Ligt nu voor in alle boekenwinkels!

ONS VOLGEND NUMMER IS EEN: SUPER-NUMMER!

Als vedette JONATHAN, getekend door Cosey, in: DE BERG ZAL VOOR JE ZINGEN!

Een grappig compleet verhaal LOMBARDI, de grote uitvinder en... knutselaar.
En al je favoriete helden: RIK RINGERS, ROZE BOTTEL, MICHEL VAILLANT en natuurlijk KUIFJE!
Het wordt een heel mooi en spannend nummer.
Bestel het alvast NU!

